

## Ne ugrožavajte sebe i druge, ako možete ostanite kod kuće!

*Ja nemam ništa protiv toga da netko u svoja 4 zida živi život koji je odabrao - da se drogira, alkoholizira, kurva i ugrožava svoje zdravlje na tisuću načina. Ali kada se dogođa situacija u kojoj neodgovorno ponašanje jedne osobe znači ugrožavanje zdravlja i života druge osobe, e onda više ne smatram da je to osobna stvar. Kako je slikovito rekao prof. dr. sc. Gordan Lauc u jednom od niza svojih fantastičnih videa - parafraziram - "ako dođete izvana i ne operete ruke, na taj način možete ubiti svoju baku"*

S blagoslovom i zahvalnošću gledam u svoj uredski prostor, svoj *home office*, kako se to popularno kaže, jer imam tu Bogom danu sreću da ovih dana - nesretnih dana, obilježenih pandemijom COVID-19 - mogu svoj posao obavljati iz svog doma, ne moram izlaziti i ne moram niti sebe niti druge izlagati nepotrebnom riziku.

Ured portala Femina.hr nalazi se na zadnjem katu naše kuće, u potkrovlju, prekrasnom *open space* prostoru, okupanom svjetlom i suncem. A nije uvijek bilo tako, hoću reći - nisam uvijek zahvalno gledala taj divan, svijetao, lijepo uređen poslovni prostor - bila sam sebična, pohlepna i nezahvalna. U napadajima tjeskobe, kada bih imala doista jako puno posla, zurila sam kroz krovni prozor i znala govoriti svojim kolegama - "Osjećam se kao u zatvoru, gle' kak' je vani lijepo vrijeme, a ja tu trunem u uredu... Ljudi su otišli na produžene vikende, a ja tu rintam i buljim u komp... Fuj..." Kad se sada sjetim tih riječi samoj bih sebi odvalila 2-3 dobra šamara da se osvijestim - jer i tada sam trebala biti puno zahvalnija nego što sam bila - da radim posao koji volim, da on dobro ide, da imam super kolege, mali tim ljudi, koji već preko 10 godina sa mnom stvaraju ovaj portal, da imam takav predivan radni prostor unutar vlastite kuće pa da mogu sići na niži kat i napraviti si ručak kad poželim ili se odmoriti u vrtu (nema doista puno ljudi koji imaju takvu sreću). Gadim se sada samoj sebi koliko sam nezahvalna, sebična i drska bila - jer sam željela biti na kavi ili na putovanju ili na produženom vikendu, a bila sam za računalom.

Zašto vam sve to govorim - zato jer se okolnosti, kao što znate i sami, u životu mijenjaju i zato jer je jedino promjena konstantna - svima nam se dogodilo nešto što nismo očekivali ni u najcrnjem scenariju i sigurna sam da smo svi itekako presložili svoje prioritete i percepciju života. Zato sada zahvalno gledam taj dragi prostor, moje

malo utočište od ludila u koje smo upali. Mjesto na kojem i dalje mogu raditi; s nadom da će uopće biti posla, suradnji i normalnog funkcioniranja ekonomije, kada sve ovo prođe ili se barem uspori i malo stiša. Sama sam – moj kolega Marko, koji vodi marketing i obavlja softverske poslove, je kod kuće. Suradnici rade od kuće. Nitko ne dolazi na sastanke, a ni dostavljači ne dolaze, možda tek pokoji jednom tjedno, koji stavi paket ispred vrata ili ga objesi na kvaku kad preko portafona potvrdim da ću ga preuzeti. Nose maske i rukavice. Poštar nosi masku i rukavice. Tijekom dana sam gore sama sa svojom mačkom. I zahvalna sam – jer radim posao koji mogu obavljati na taj način – ne moram izlaziti bez prijekne potrebe i smatram da na taj način mogu pridonijeti da se ova zaraza širi što sporije. Smatram da sam na taj način maksimalno odgovorna prema sebi i prema svima ostalima, a posebno najugroženijima.

Iako u Hrvatskoj (još) nije donesena odredba prema kojoj svi moramo ostati kod kuće, ja #ostajemdoma #radimdoma jer smatram da je to jedino ispravno, društveno, etički i moralno odgovorno. Postoje naprosto poslovi koji se mogu na taj način jednako efikasno obavljati i nema razloga da poslodavci na radnim mjestima pod svaku cijenu drže ljude sa zadacima, koji se mogu rješavati od kuće. Na taj način nepotrebno se povećava rizik zaraze. Kao i svi mi, naravno, najzahvalnija sam u ovom trenutku svima onima koji rade sve vrste poslova koji su po svom opisu takvi da se ne mogu raditi od kuće. Liječnici, medicinske sestre, volonteri, ljekarnici, prodavači, prodavačice, blagajnice, vozači buseva, taxisti (zaboravila sam možda mnoge, nemojte mi zamjeriti...) Divim se i zahvalna sam ljudima koji u društvenoj podjeli posla i zadataka sada stoje izloženi koronavirusu. No upravo kako njih ne bismo ugrožavali, mi koji možemo, trebali bismo ostati kod kuće i minimalno izlaziti kako bi se širenje ove pošasti usporilo, kako bi se njena virulentnost smanjila, kako bi se bolnice i medicinske ustanove rasteretile i kako nam se ne bi dogodili scenariji kakvi se događaju u Italiji, Francuskoj, Španjolskoj...

Odabrala sam svoje društvene kontakte svesti na minimum i zato jer je moja mama gospođa u poznim godinama koja ima KOPB, kroničnu opstruktivnu bolest pluća, i želim je zaštititi pod svaku cijenu. Smatram da je ta cijena mala – ostati kod kuće, raditi od kuće. Prije 2 tjedna pokopala sam svog voljenog ujaka i još uvijek se, u jeku ove navale koronavirusa, emocionalno borim i s tim gubitkom. On je bio star i bolestan čovjek i hvalim dragog Boga da je otišao prije ove planetarne zdravstvene krize jer bi, kao pripadnik debelo rizične skupine i zarobljen unutar bolničkog sustava, sigurno bio vrlo moguće među prvima bio na udaru ovakvog virusa.

Smatram da je u svjetlu čitave ove situacije najgore raditi podjele na "paničare" i "opuštene", "paranoične" i "ležerne" – smatram da bismo se svi trebali ujediniti u istu skupinu – "racionalni, empatični, odgovorni i humani". No činjenica jest da usprkos svim pozivima na minimiziranje izlazaka iz kuće, bez obzira na sve riječi stručnjaka i liječnika, i dalje postoji značajna brojka ljudi koji se junače, cooliraju i zanemaruju

ozbiljnost čitave situacije. Ne moraju izlaziti, ali izlaze – sjede po kafićima, na kavama, putuju, partijaju... Neki od njih, tipične "ptice rugalice" i cinici, diče se činjenicom da ih boli briga za sve, da život ide dalje, da se pretjeruje, da ljudi ionako umiru... Ja nemam ništa protiv toga da netko u svoja 4 zida živi život koji je odabrao – da se drogira, alkoholizira, kurva i ugrožava svoje zdravlje na tisuću načina. Ali kada se događa situacija u kojoj neodgovorno ponašanje jedne osobe znači ugrožavanje zdravlja i života druge osobe, e onda više ne smatram da je to osobna stvar. Kako je slikovito rekao prof. dr. sc. Gordan Lauc u jednom od niza svojih fantastičnih videa – parafraziram - "ako dođete izvana i ne operete ruke, na taj način možete ubiti svoju baku". Dakle, ako imate baku, ostanite radije doma (ako možete), perite ruke, dezinficirajte ruke, provodite sve te mjere koje su određene. I ponavljam – ostanite doma ako ne morate izlaziti jer neće vam nikamo pobjeći sve te kave, druženja, koncerti, partyji, putovanja... Ako ste mladi, hrabri, dobrog zdravlja i boli vas briga za koronavirus radi vas, onda ćete svojim strpljenjem pomoći drugima koji nisu tako mladi i tako dobrog zdravlja.

Znate, naše bake, djedovi, očevi, majke, ljudi s tegobama, kroničnim bolestima – oni svi isto žele ići na kave, na putovanja, na druženja, u kazalište... Nisu oni otpisani, nisu oni za baciti, nisu oni statistika iz medija tipa "ma da, još ih je umrlo, ali to su neki starci". Ne možete razmišljati na takav sebičan i monstruozan način jer se sutra može pojaviti virus koji ubija samo zdrave i mlade, samo muškarce ili samo žene ili samo djecu. Razumijete me – tko ste vi da svojim postupcima odlučujete o nečijem životu i smrti?! A samo morate ostati kod kuće, ako možete.

Svjesni podjele posla u društvu, mi koji pozivamo na #ostanidoma naglašavamo nužnost izbjegavanja NEPOTREBNIH kontakata, a ne na širenje panike, bunkeriranje, pustošenje polica dućana i slično. Smatram da je važno da upravo mi koji možemo ostati kod kuće i raditi svoj posao od kuće, to doista i učinimo, režući tako virusu manevarski prostor da se širi. Olakšavajući tako i zdravstvenom sustavu da se ne pretrpava velikom količinom zaraženih odjednom, čuvajući tako naše liječnike i medicinsko osoblje od iscrpljivanja, a na taj način i čuvajući njihov imunitet.

Kada sam neke od ovih svojih stavova tijekom minuloga vikenda napisala na svojim Instagram storyjima, dobila sam jako puno podrške, ali me isto tako jako puno ljudi napalo upravo za to da širim paniku, da propagiram gomilanje zaliha, pustošenje dućana, da pretjerujem i slično. Ponekad više ne znam na koji način pisati i izreći neke stvari da bi ljudi precizno razumjeli ono što želim reći – živimo u planetarno izvanrednoj situaciji od koje je ozbiljnije stanje možda jedino globalno stanje rata, iako je francuski predsjednik Emmanuel Macron, po mom mišljenju ispravno, i ovu borbu nazvao – ratom.

Ostanite doma, ako niste primorani ići na posao ili obaviti nešto doista nužno. Ostati

doma najmanje je što možete učiniti u ovoj situaciji. Nadamo se da će nam proljeće i topli dani pa onda i ljeto donijeti predah od cijele situacije i dati vremena stručnjacima da pokušaju naći nove načina kako se ovaj virus ne bi sljedeće hladne sezone vratio u prejakom obliku. Odgovornost prema sebi i prema drugima, solidarnost, empatija i humanost – samo su to načini na koje možemo prebroditi ovakve globalne izazove.

U cijeloj ovoj lošoj situaciji, ima međutim i nekih prekrasnih momenata i nekih lekcija koje možemo naučiti. Osobno, zbog svog načina života, davno sam već zaboravila što znači živjeti jedan mirniji život, "kućni" život, bez stalnih navala adrenalina. Sada sam se prisjetila, kao i vjerujem mnogi od vas, koliko je vrijedno i blagotvorno uživati u malim stvarima i maksimalno se posvetiti sebi i svojim bližnjima. Uživati u dobrim knjigama, pisati, slušati muziku, kuhati, gledati filmove, igrati društvene igre, piti kavu duže nego inače... Dok vam ovo pišem, moj dečko je dolje u kuhinji stavio peći kruh, prije toga pokosio je travu u našem malom vrtu. Do mene dolaze miomirisivi svježe pečenom domaćeg kruha, miris svježe pokošene trave... Bilo bi savršeno idilično, da se oko nas ne događa sve ovo što se događa, ali prebrodit ćemo i to, ako budemo oprezni i pažljivi.

Čuvajte se, čuvajte jedni druge i ostanite doma, ako imate tu mogućnost! Pusa iz prazne redakcije Femine.